Lietas Nr. C15199013

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2013.gada 16.septembrī

Jelgavas tiesa: tiesnese D.Ruško, izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītājs /pers.A/iesniedzis tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam līdzekļus bērnu /pers. D/, /pers. E/ un /pers. F/ uzturam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram līdz bērna pilngadībai, nosakot, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Prasību motivē ar to, ka puses ir /datums/ dzimušās /pers.D/, /datums/ dzimušās /pers.E/ un /datums/ dzimušā /pers. F/ vecāki. Atbildētājai ir atņemtas bērnu aprūpes tiesības un bērnu aizgādību īsteno prasītājs. Atbildētāja bērnu aprūpē nepiedalās. Uzskata, ka atbildētājai ir pienākums sniegt bērnu uzturam līdzekļus kā noteikts Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu.

Civilprocesa likuma 250 ^{25}.panta otrā daļa nosaka, ka ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Atbildētājai, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250^{21}.panta prasībām, nosūtīts prasības pieteikums un atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22}panta prasībām atbildētājai izskaidrotas procesuālās tiesības un noteikts termiņš rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai (lietas 19.lapa).

Atbildētāja nav iesniegusi tiesā rakstveida paskaidrojumus.

Ievērojot to, ka puses nelūdza lietas izskatīšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lieta tiek izskatīta rakstveida procesā, pusēm savlaicīgi paziņojot par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Motīvu daļa

Novērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Ar lietā esošajām dzimšanas apliecības fotokopijām (lietas 9.-11.lapa) pierādīts, ka /pers. A/ un /pers.B/ir /datums/ dzimušās /pers.D/, /datums/ dzimušās /pers.E/un /datums/ dzimušā /pers. F/ vecāki.

Tiesai nav pamats apšaubīt, ka bērns dzīvo pie prasītājas un viņš īsteno bērnu ikdienas aizgādību, ko apliecina Jelgavas pilsētas bāriņtiesas lēmumi (lietas 12.-15.lapa). Prasītājs saņem ģimenes valsts pabalstu un bērna kopšanas pabalstu Ls 188,13 apmērā (lietas 16.-18.lapa).

Atbildētāja nav tiesā iesniegusi pierādījumus par savu mantisko stāvokli.

Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Minētā likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir samērā ar mantas un sabiedrisko stāvokli rūpēties par sava bērna dzīvību un labklājību, sagādāt viņam uzturu, tas ir, dot ēdienu, pajumti, apģērbu, kopt, audzināt un skolot viņu. Šī panta otrā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir sagatavot bērnu pastāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Atbilstoši Civillikuma 179.pantam vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. (..) Minētā panta otrā daļa nosaka, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesa uzskata, ka prasītāja pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs neprasa vērtēt atbildētājas mantisko stāvokli, jo tas ir valdības noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa, ir pienākums nodrošināt savam bērnam.

Tiesas ieskatā, vecāku pienākums apgādāt bērnus ir absolūts un vecākiem savam bērnam ir jādod nepieciešamais atbalsts bērna dzīves kvalitātes uzlabošanai un viņa pilnvērtīgai attīstībai arī gadījumā, kad vecākam ir atņemtas bērnu aprūpes tiesības.

Civillikuma 179.panta piektā daļā ir noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1.punktu un 2.2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt katram savam bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir piedzenami uzturlīdzekļi 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punktā noteiktajā apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta un 93.panta pirmajai daļai lietā nav pierādīts apstāklis, ka atbildētājs pilda pienākumu dot bērniem uzturu vismaz valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Novērtējot minēto, tiesa secina, ka no atbildētājas par labu prasītājam piedzenami uzturlīdzekļi bērnu uzturam Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo un ceturto daļu, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Kā norādīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā (lieta Nr. SKC – 556) saskaņā ar LR Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu, ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Katrai fiziskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Iztulkojot šīs tiesību normas savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, tas ir, pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, Senāts atzinis, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, proti, no 2013.gada 26.jūnija.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji – prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 33.panta otrajai daļai tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Tādējādi, no atbildētājas, piedzenama valsts nodeva Ls 270, kas aprēķināta no prasības kopsummas Ls 1800, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktam. Tiesa izskaidro, ka valsts nodeva Ls 270 apmērā maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, 0539 valsts nodeva.

Tāpat no atbildētājaS piespriežami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 4,40 (lietas 2.lapa) par tiesas dokumentu piegādāšanu, kuru iemaksa jāveic šādos rekvizītos: ekonomiskās klasifikācijas kods-21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās Personas reģ. Nr. 90001672316, Saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, Konta nr. LV51TREL2190458019000.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājal nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu. Ievērojot prasītāja lūgumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas

1.punktu, spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. D/, personas kods /personas kods/, /pers. E/, personas kods /personas kods/, un /pers. F/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas katram bērnam, sākot no 2013.gada 26.jūnija līdz bērnu 7 gadu vecumam un no 7 gadu vecuma sasniegšanas uzturlīdzekļus ik mēnesi 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas katram bērnam līdz bērnu pilngadībai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu Ls 270 (divi simti septiņdesmit lati) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 4,40 (četri lati 40 santīmi).

Noteikt /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu, uzliekot par pienākumu iesniegt Jelgavas tiesā līdz 2013.gada 26.oktobrim pierādījumus par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2013.gada 16.septembra Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese D.Ruško